

været blind for, at saaledes bør Sagførerstanden staae i en constitutionel Stat, og jeg vilde derfor under saadanne Omstændigheder som dem, jeg nævnte, kunne slutte mig til Lovudkastet, især efter de Endringer, det nu er undergaaet, og som jeg efter ringe Evne naturligviis har givet mit Bidrag til at faae ind i Lovudkastet. Men saaledes staaer Sagen ikke; det er ikke den Situation, under hvilken vi modtage Sagen. Vi vide jo Alle, at Grundloven byder, at der skal finde en fuldstændig Omordning af vort Retsvæsen Sted, at den skriftlige og hemmelige Procedure skal vige Pladsen for Mundtlighed og Offentlighed, og naar jeg betragter Lovudkastet fra dette Standpunkt, kan jeg ikke finde, at det gjør Fyldest, og dette, tror jeg mig berettiget til at sige, finde alle Udvalgets Medlemmer med mig.

Det ærede Thing vil af det Foredrag, som det ærede 10de Kongevalgte Medlem (Ussing) holdt igaar, have hørt, at han udtrykkeligt udtalte, at, forsaavidt man fæstede Blikket paa den Fremtid, i hvilken Reformen skulde gennemføres, saa maatte han fuldstændig slutte sig til mit Votum, og Udvalgets øvrige Medlemmer have paa første Side i Betænkningen klart og tydeligt udtalt, at, naar den Tid kommer, saa vil man ikke, saaledes som Ministeriets Motiver kunne give at forstaae, lade sig berolige ved enkelte Smaaforandringer og Tillæg til denne Lov, der her bydes os; nei, siges der, naar det kommer til en endelig Gjennemførelse af Mundtlighed i Retspleien, saa maa der upaatvivelig stilles ganske andre Fordringer til Sagførerne end dem, som enten vor nuværende Lovgivning stiller, eller som der vilde stilles efter dette Lovforslag, hvis det blev oplyst til Lov. Deri er der altsaa, som det høie Thing seer, ikke nogen Uoverensstemmelse mellem mig og mine ærede Venner i Udvalget. Vi ere alle enige i, at, naar Blikket hæftes paa Fremtiden, og naar der spørges, om dette Lovforslag vil gjøre Fyldest under den fremtidige Ordning, som Grundloven gjør det til Pligt at gennemføre, saa maa det erkjendes, at det ikke vil slaae til. Men hvorledes opstaaer da denne Meningsforskjellighed i Udvalget? Hvoraf kommer det, at et Fleertal dog har troet at kunne anbefale Loven? Ja, det

høie Thing vil have bemærket, at med stor Varme blev det heller ikke anbefalet. Det høie Thing vil ikke have miskjendt, at Fleertallets egentlige Argument er det, at, naar et Lovforslag af den Natur, der ikke indeholder noget Tilbagekridt, men i enkelte Retninger endog indeholder et lille Fremskridt, kommer til Thinget fra Regjeringens Side, saa forekommer det Fleertallet, siger Betænkningen, at der ikke vel kan være Tale om at vise det tilbage. Min ærede Ven, Ordførerens Anbefaling af Lovforslaget igaar sluttede sig fuldstændig til disse Udtalelser og indeholdt slet ikke nogen varmere eller inderligere Anbefaling for Lovudkastet; og hvorfor ikke? Fordi Meningsforskjelligheden imellem Udvalgets Fleertal og mig egentlig ikke ligger i Betragtningen af selve Lovudkastet, men deri, at vi see med noget forskjellige Bine paa Fremtiden. Fleertallet har ikke ret Tillid til, at denne Reform snart vil komme; det udtaler, at Gjennemførelsen af Grundlovens Bud om Indførelsen af Mundtlighed saavel i civile som i criminelle Sager i hvert Fald er et Måal, som først vil kunne naaes efter flere Aars Forløb. Og da nu, siges det i Betænkningen, dette lille Lovudkast i sit Princip indeholder en rigtig Tanke, saa kunne vi tage det som en Overgangslov, især da Regjeringen har budt os det, og det saaledes ikke er ret passende at slyde det tilside, altsaa som en Overgangslov fra den nuværende Tilstand, indtil Grundlovens Bud føres igjennem. Jeg seer med større Tillid paa Fremtiden. Jeg holder mig overbevist om, at det ikke i ret mange Aar endnu vil være den skriftlige og hemmelige Procedure, der er Formen for Rettergangen i Danmark, men at Grundlovens Bud inden føie Tid vil blive opfyldt. Jeg kan dernæst ikke være enig med Udvalget i, at den lille Endring, som indeholdes i Lovforslaget, gaar i samme Retning som Grundlovens Bud. Den har efter min fulde Overbevisning aldeles Intet dermed at gjøre; jeg tror tværtimod, at det, der her er Spørgsmaal om, saa langt fra er Noget, der vil fremme den Fremtid, vi skulle gennemføre, at jeg endog saa tror, at Lovudkastets Regler nødvendigviis maae virke skadeligt, maae skabe Modstand og nødvendigviis maae trænge Reformen længere